

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань 07 «*Управління та адміністрування*»

Код та найменування спеціальності 072 «*Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок*»

Освітньо-професійна програма «*Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок*»

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

«28» вересня 2024 р. протокол № 6

Реєстраційний номер в навчальному відділі НЦООП

1. Загальна інформація

Кафедра: [Філософії і права](#)
Викладач: **Ботіка Тетяна Степанівна**, доцент,
 доцент кафедри філософії і права,
 кандидат історичних наук

[Профайл](#)

Контакти:
 sfpkafedra@gmail.com
 048-712-40-61

Освітній компонент викладається на 1 курсі у 1 семестрі

Кількість: кредитів – 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	16	14
заочна	8	4	4
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 82

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Історія України та української культури» є складовою гуманітарної підготовки бакалаврів. Їй належить важлива роль в системі сучасної освіти. Освітній компонент покликаний допомогти майбутньому спеціалісту з вищою освітою знати основні історичні події, факти, явища, закономірності історичного процесу, підвищити рівень історичної свідомості і політичної культури. Вивчення освітнього компоненту безпосередньо впливає на формування наукового світогляду і загальної культури, дає можливість студентам глибше усвідомити своє місце у навколишньому світі, виразніше відчувати значення своєї майбутньої праці і можливі шляхи її вдосконалення.

Освітній компонент «Історія України та української культури» базується на знаннях, отриманих здобувачем з попередніх знань в результаті вивчення шкільних дисциплін «Історії України» та «Всесвітня історія», є необхідним для вивчення освітніх компонент «Українська мова професійного спрямування» і «Філософія сталого розвитку та основи права».

3. Мета освітнього компоненту

Предметом освітнього компоненту «Історія України та української культури» є

тенденції формування і розвитку людського суспільства та його культури на території України з найдавніших часів до сьогодення. **Метою** викладання освітнього компоненту «Історія України та української культури» є створення цілісного уявлення про історичний розвиток українського народу, сприяння формуванню історичної свідомості майбутніх спеціалістів, усвідомленню нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю, вихованню громадянського патріотизму, відповідальності за долю України.

Завданнями вивчення освітнього компоненту «Історія України та української культури» є поглиблення системи знань з вітчизняної історії, формування навичок критичного осмислення історичної інформації, роботи з джерелами і літературою, вироблення власного ставлення до подій минулого, вміння застосовувати набуті знання з історії для самостійної орієнтації в суспільно-політичних подіях.

В результаті вивчення студент повинен

знати: основні історичні факти, події, явища, які відбувалися в українській історії, хронологію подій, сутність проблем етногенезу українського народу, становлення та розвитку української державності, соціально-політичних процесів в Україні, історичних особистостей та їх вплив на перебіг історичного розвитку, сутність феномену української культури як ключової сфери суспільної свідомості, головні напрями розвитку української культури;

вміти: користуватися історичними джерелами та літературою; аналізувати історичні факти, події, процеси, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними; користуватися понятійним апаратом навчальної дисципліни; проводити аналогії, давати порівняльні характеристики історичних періодів, політичних подій, особливостей суспільного розвитку тощо; орієнтуватися в соціальних і політичних явищах та процесах, що відбувалися на українських землях від давнини до сьогодення, аналізувати український етнонаціональний культурний простір.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти за спеціальністю 076 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та Освітньо-професійній програмі «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з

експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, професійні) компетентності:

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідження та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5.Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. «Періодизація та головні етапи формування української державності. Розвиток української культури в контексті еволюції світової цивілізації»			
1	Моральні, культурні, наукові цінності та досягнення українського суспільства. Історичні етапи розвитку історії України. Давньоруський період української історії (IX – XIII ст.).	2	0,5
2	Запорізька Січ. Українська національно-визвольна війна середини XVII ст.	2	0,5
3	Ліквідація української автономії. Україна у складі Російської та Австрійської імперій.	2	0,5

4	Витоки, досягнення та різноманіття української культури. Етнокультурні процеси в Україні.	2	0,5
	Разом за модулем 1	8	2
Змістовний модуль 2. «Історія української державності XX ст., проголошення незалежності України та її подальший розвиток»			
1	Україна на початку XX ст. та у роки Першої світової війни. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	2	0,5
2	Україна у міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.).	2	0,5
3	Україна у роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	2	0,5
4	Соціально-політичне життя України у 1945 – 1991 рр. Проголошення незалежності та подальший розвиток України. Основні тенденції забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної та правової держави.	2	0,5
	Разом за модулем 2	8	2
	Разом за ОК:	16	4

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Установче заняття. Розуміння історії України та закономірностей її розвитку. Стародавня історія України.	2	1
2	Виникнення українського козацтва. Заснування Запорізької Січі. Визвольна боротьба українського народу 1648 – 1676 рр.	2	0,5
3	Становище в Україні на початку XX ст. Особливості революції 1905 – 1907 рр. Перша світова війна (1914 – 1918 рр.). Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	2	0,5
4	Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	2	0,5
5	Становище України у 1945 – 1991 рр. Проголошення державної незалежності та розвиток суверенної України.	2	0,5
6	Культура Київської Русі. Етнокультурні процеси XIV – XIX ст.	2	0,5
7	Українська культура XX ст. Основні тенденції сучасного розвитку культури України.	2	0,5
	Всього за ОК:	14	4

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна

1	Опрацювання матеріалу за теоретичними питаннями ОК (тематика практичних занять представлена в методичних вказівках до практичних робіт)	25	24
2	Написання реферату з теоретичних питань ОК (перелік тем наведено в методичних вказівках до практичних робіт)	20	24
3	Розв'язання тестів	15	34
Всього за ОК:		60	82

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *модульні контрольні роботи;*
- *вивчення і захист окремих тем практичних робіт;*
- *усне опитування;*
- *тощо.*

Підсумковий контроль – **екзамен**.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. «Періодизація та головні етапи формування української державності. Розвиток української культури в контексті еволюції світової цивілізації»		
Практичні роботи*	8	4
Самостійна робота*	17	21
Модульна (Тестування)*	10	10
Всього за змістовний модуль 1	35	35
Змістовний модуль 2. «Історія української державності ХХ ст., проголошення незалежності України та її подальший розвиток»		
Практичні роботи*	6	4
Самостійна робота (у вигляді індивідуальних завдань)*	19	19
Тестування*	10	10
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Екзамен	30,0	30,0

Всього	100	100
---------------	------------	------------

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміньми та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміньми й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи) для денної та заочної форм навчання

1,5-2 балів	<i>На практичному занятті надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
1,2-1,4 балів	<i>На практичному занятті при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
1,1-1,3 балів	<i>На практичному занятті відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
1,0-1,2 балів	<i>На практичному занятті відповіді неповні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0-0,9	<i>На практичному занятті дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Тестування:

9,0-10,0	<i>90 – 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
8,0-8,9	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
7,0-7,9	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
5,0-6,9	<i>35 – 59% правильних відповідей</i>	достатньо
0-4,9	<i>0– 35% правильних відповідей</i>	незадовільно

Самостійна робота:

Бали		Критерії оцінювання	Оцінка
денна	заочна		

ЗМ1	ЗМ2	ЗМ1, ЗМ2		
15,0-17,0	16,6-19,0	18,6-21,0	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
12,6-14,9	14,1-16,5	15,6-18,5	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, але при відповіді допущені неточності	дуже добре
10,1-12,5	11,1-14,0	12,6-15,5	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
6,0-10,0	16,6-11,0	7,6-12,5	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені грубі помилки	достатньо
0-5,9	0-6,5	0-7,5	Самостійна робота не відпрацьована, дані незадовільні відповіді	незадовільно

7.Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, інтерактивні методи навчання (робота в малих групах, кейс-метод, мозковий штурм, проєктний метод).

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними даними, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), складання скетчів за темами лекцій, реферування, конспектування).

8.Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Бойко О.Д. Історія України [Текст]: підручник / О.Д. Бойко. – 8-ме вид. – Київ: Академія, 2021. – 640 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1967492>

2. Довжук І.В. Історія культури України [Електронний ресурс]: підручник / І.В. Довжук; Нац. акад. наук вищої освіти України, Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Переяслав, 2023. – 636 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2308608>

3. Каденюк О.С. Історія та культура України в ілюстраціях [Електронний ресурс]: навч. посіб. / О.С. Каденюк; Поділ. держ. ун-т. – Кам'янець-Подільський, 2023. – 431 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2179156>

4. Лазарович М. Історія та культура України [Електронний ресурс]: підручник / М. Лазарович; Західноукр. нац. ун-т. – Тернопіль: ЗУН, 2023. – 731 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2288819>

5. Методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Історія України та української культури» [Електронний ресурс]: для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання; Одеса, 2020. – 17 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1328425>

6. Methodical instructions for individual work on the discipline «History of Ukraine and Ukrainian culture» for students of all areas of training full-time and part-time study / A. Solovey, T. Botika, O. Mamrotska; Responsible for the issue A. Solovey; Department of Sociology, Philosophy

and Law. – Одеса, 2021. – Електрон. текст. дані: 27 р.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1601240>

7. Methodical instructions for seminars on the discipline «History of Ukraine and Ukrainian culture» [Електронний ресурс]: for students of all areas of training full-time and part-time study / A. Solovey, T. Botika, O. Mamrotska; Responsible for the issue A. Solovey; Department of Sociology, Philosophy and Law. – Одеса, 2021. – Електрон. текст. дані: 30 р.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1601188>

Додаткові:

1. Красножон А. 10 розмов про історію України. Від короля Данила до гетьмана Мазепи [Текст] / А. Красножон, О. Красовицький. – Харків: Фоліо, 2024. – 381 с.

2. Мальовничі села України. Історії, легенди, ремесла [Текст] / Ю. Савостіна, В. Максина. – Київ: МІУ Продакшн, 2020. – 120 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2135416>

3. Пам'ять онлайн: цікаво, доступно, достовірно [Текст]: кат. проєктів для вільного використання / Упоряд.: Н. Позняк-Хоменко, О. Полтавець; Укр. ін-т нац. пам'яті. – Київ, 2019. – 132 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2016660>

4. Пилип Орлик і мазепинці. Джерела [Текст] / Упоряд. Т. Таїрова-Яковлева. – Київ: Вид-во Кліо, 2022. – 216 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2059073>

5. Lecture notes on discipline «History of Ukraine and Ukrainian culture»: for students of all areas of training full-time and part-time study / A. Solovey, T. Botika, O. Mamrotska. – Odesa, 2019. – 53 р.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.166374>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [вимог роботодавців](#)

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Тетяна БОТІКА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Філософії і права
Протокол від «13» вересня 2024 р. №15

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Анатолій СОЛОВЕЙ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

/ПІДПИСАНО/

Ольга ЄВТУШЕВСЬКА